

NAUK OB PETDESETLETNICI

»Primorski Slovenci in OF«
(okrogla miza SSO)

Dvorana devinskih pevskih zborov je bila v soboto, 4. t.m., odločno premajhna, da bi lahko sprejela številne ljudi, ki so hoteli poslušati nad vse zanimivi pogovor ob okrogli mizi na temo: Primorski Slovenci in Osvobodilna fronta. Srečanje je ob 50-letnici OF priredil Svet slovenskih organizacij. Njegov predstavnik Sergij Pahor, ki je tudi vodil okroglo mizo, je uvodoma dejal, da so se organizacije, včlanjene v SSO raje odločile za tako prireditev, kot da bi se kakorkoli udeležile kake uradne proslave ob petdesetletnici OF. Poslušalce in številne ugledne goste, med njimi ljubljanskega župana Stergarja, jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu Šušmelja, je na začetku pozdravila predsednica SSO Marija Ferletič.

Pri okrogli mizi so s krajšimi referati sodelovali zgodovinarji Jože Pirjevec, Slavica Plahuta, Branko Marušič in Peter Stres, pisatelj Alojz Rebula in Boris Pahor ter predsednik slovenskega parlamenta France Bučar.

Pirjevec je odpor na Slovenskem uokviril v splošno dogajanje v Evropi med drugo svetovno vojno, Plahutova je orisala stanje na Primorskem, zlasti na Goriškem, kar sta dopolnila Marušič in Stres. Pisatelj Rebula je navedel tri dejavnike, zaradi katerih je bilo sodelovanje kristjana v OF po njegovem silno vprašljivo, medtem ko je Boris Pahor obžaloval, da je koalicija Demos dovolila, da imajo komunisti monopol pri proslavljanju 50-letnice OF. Predsednik Bučar je pojasnil, da nastopa kot bivši pristaš OF in bivši partizan, obdobje OF pa označil za »veliko epopejo slovenskega naroda«, četudi je Slovencem prišla 45 let diktature.

Ogromna večina diskutantov je soglašala z mnenjem, da sta bila upor in odpor proti okupatorju nujna in naravnost odločilna za obstanek slovenskega naroda. Odločilnega pomena sta bila zlasti za Primorsko, ki se je tedaj hotela rešiti iz fašizma in se priključiti matični domovini.

Tako v referatih kot v razpravi je bil poudarjen koalicijski oziroma pluralistični značaj odporniškega gibanja, ki je prišel do izraza ob nastanku OF, in je bilo deležno graje ter obsodbe dejstvo, da je komunistična partija koalicijski značaj OF odpravila ter svoje politične partnerje dejansko prisilila k podpisu tako imenovane »dolomitske izjave«, s čimer je bila edino komunistom priznana pravica do lastne poli-

dalje na 2. strani ■

Na Hrvaškem je že državljanska vojna

»Le z oklicem izrednega stanja, ki ukinja ustavne pravice, ali pa z umorom, lahko preprečijo, da bi 15. maja ne prevzel dolžnosti predsednika zveznega predsedstva Jugoslavije«, je dejal sedanji podpredsednik, hrvaški predstavnik Mesić. Najnovejši dogodki na Hrvaškem dokazujejo, da se Mesić v oceni ni zmotil. Pred dnevi so neznanci streljali na njegov avtomobil. V hrvaških deželah, v Krajini in vzhodni

Saša Rudolf

Slavoniji, v katerih je srbsko prebivalstvo v večini, se je stanje zaostrilo do take meje in s tako surovostjo, da spopadi spominjajo na medvojno obračunavanje med četniki in ustaši.

Kaj se je v resnici zgodilo v Borovem selu verjetno ne bomo nikdar zvedeli, kot tudi ne za končni obračun mrtvih in ranjenih. Zverinsko divjanje nad trupli pobitih hrvaških policistov in magnetofonski posnetki razgovorov v Borovem selu potrjujejo sum, da klanja niso zagrešili srbsko govoreči vaščani, pač pa plačanci, poklicni zločinci razpuščene romunske obveščevalne službe zloglasne »Securitate«. Po padcu Ceausescujeve diktature se je mnogo govorilo o skupinah securitativistov, ki naj bi se zatekli in skrili v Srbiji. Kot dobro izvežbane in brez vsakršnih moralnih pred-

sodkov naj bi jih uporabili za provokativne nastope na hrvaškem ozemlju. Vprašanje ostaja, v službi koga naj bi bili. Morda stranke, ki je v Srbiji na oblasti, bolj verjetno pa kot podaljšana roka Sešljevega četniškega gibanja. Povezav med skrajno desnico in levico tudi v preteklosti ni manjkalo, saj je tudi italijanska novofašistična organizacija »Fronte della gioventù« imela tesne zveze z različnimi romunskimi skupinami na skrajni levi in desni. Pa tudi na hrvaški strani, ni povsem jasno, če so bili v policijske enote vključeni tudi kosovski redarji, ki so jih srbske oblasti odslovile lani pod obtožbo separatizma.

Tako za žrtve med securitativisti in kosovskimi redarji ne bomo nikdar izvedeli, saj so jih prav gotovo na eni in drugi strani skrbno zakrili, najverjetneje pometali v bližnjo Donavo. Vsi ti sumi bodo pogojevali bodoče dogodke in nujna pogajanja za vsaj delno pomiritev.

Na celotnem jezikovno mešanem ozemlju Hrvaške je napetost dosegla že takšno stopnjo, da že vsaka malenkost lahko sproži nove spopade in krvoprelitja, še posebej ob provokacijah tako na srbski kot hrvaški strani.

Vojska, ki se skuša predstaviti jugoslovanski in predvsem svetovni javnosti kot edino jamstvo proti širjenju mednacional-

dalje na 2. strani ■

Okrogla miza 4. maja v Devinu ob 50-letnici OF. So lelovali so (od leve proti desni) Boris Pahor, Jože Pirjevec, Slavica Plahuta, France Bučar, Alojz Rebula, Peter Stres in Branko Marušič (foto A. Brečelj)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 12. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska; 10.00 Mladinski oder: »Glavne osebe na potepu« (Pavle Zidar); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 V studiu z vami: Joži Peterlin; 17.00-18.30 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 13. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Veselo na otroškem valu«; 16.00 Vincenzo Bellini: La straniera; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 14. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.30 Jaz, Mikula-letič; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Vincenzo Bellini: La straniera; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Pesniške podobe; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 15. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.55 Vincenzo Bellini: La straniera; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenska literatura na stičišču z italijanskim svetom; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 16. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Slovensko denarnišvo v Trstu; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Naša pesem 1990; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Četrtekova srečanja: Trst je klical; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 17. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Otroški knjižni sejem«; 14.30 Od Milj do Devina; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 18. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Zagrebški kvartet; 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«, bralni roman; 12.00 Režija in Kanalska dolina; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 16.00 »Novi akordi« — Gojmir Krek in Anton Lajovic; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 »Religiozni dramski ciklus Sta-ka Majcna in odlomki dramskih besedil Čudež, Ženi na mlaki in Brez sveč«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« -

Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Bojan Brezigar, Ivo Jevnikar, Drago Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Tisk: Tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 040/772151.

Manjšine lige A in lige B (ali C)...

Večkrat sem se že ustavljal po deželah, ki imajo v italijanski republiki narodne manjšine. Vsaka izmed njih ima navadno svoje karakteristike in posebnosti, ki jih druga nima. Če se človek vozi, recimo, po Južnem Tirolu bo odnesel gotovo najboljši vtis o manjšinski zaščiti. V Dolini Aosta je že nekoliko drugače, čeprav imamo tudi tukaj trdne postojanke določene jezikovne stvarnosti ali tradicije. Spet in popolnoma drugače je npr. v Sardiniji, kjer na zunaj skoraj nič ne priča o kaki jezikovni drugačnosti. Opuščam vsako omembo naše dežele in njene realnosti, ki je pač vsakomur znana.

Po nedavnem krajšem obisku na Južnem Tirolskem in udeležbi na tamkajšnjem manjšinskem kongresu v Meranu sem se zapletel v podobna razmišljanja. Od izstopa na železniški postaji Bolzano - Bozen vse do povratka z iste postaje nazaj proti domu spremljajo manjšinskega človeka neki posebni občutki. Zaveda se namreč, da prihaja sem iz iste države, čeprav ne iz iste dežele. Pa vendar vidi, da je v primerjavi z lastno manjšinsko stvarnostjo nekaj narobe. Nekje že od izstopa na železnici (v mestu ali na deželi) prej res? ni nikakega zunanjšega znaka o prisotnosti kake manjšine, razen če občine same ne poskrbijo (kot na Goriškem in Tržaškem) za določene krajevne napise in table. Vse drugo pa v glavnem na zunaj ne priča o neitalijanski krajevni podobi. Drugod pa (kot zgoraj omenjeno) že od najmanjših napisov, opo-

NAUK OB PETDESETLETNICI

■ nadaljevanje iz 1. strani

tične organizacije. V tej zvezi je bila omenjena po eni strani odgovornost tedanje uradne politične organizacije slovenskih katoličanov, po drugi strani pa je bilo omenjeno stanje v drugih krajih Južoslavije, ki je bilo povsem drugačno, a je močno vplivalo tudi na dogajanje na Slovenskem.

Glavni nauk, ki je po našem izšel s te vsekakor pomembne okrogle mize v Devinu, je, da je treba vedno in povsod, zlasti pa v uvodnih trenutkih narodove zgodovine, strogo in dosledno spoštovati pravila demokratične igre, kar je pogoj za ohranitev in krepitev političnega pluralizma. Kot nas dogodki zadnjih let ponovno učijo, pa je politični pluralizem tisto sredstvo, ki širokim ljudskim množicam še najbolj omogoča, da si sami krojijo lastno usodo.

zoril, razlag, urnika vlakov, telefonskega imenika, da ne govorimo o ulicah, trgih, uradnih poslopih itd., diha neka drugačna stvarnost. Tu samo številke še niso dvojezične ...

Podobne misli in čustva navdajajo pozornega popotnika tudi v Dolini Aosti. Edina dežela v Italiji, ki ji fašizem ni popačil krajevnih imen. Zato je poleg izjeme Aosta-Aoste, recimo, Chatillon samo Chatillon, Saint-Vincent samo Saint-Vincent, Sarre samo Sarre. Morda so tu prevladovali še neki zgodovinski vidiki, saj je bil nekdanje še pred združitvijo Piemonta z Italijo francoski jezik tudi eden od uradnih jezikov Savojske monarhije (Savojski pa itak izhajajo iz francoske Savoje — dolga stoletja je bil francoski Chambery njihova prestolnica!). Zato tudi v sami Aosti najdemo ulice ali trge, pa tudi deželno palačo s samo francoskim napisom ...

Ko slovenski zamejski človek vse to vidi in opazuje, gotovo ne ostane ravnodušen. V njegova občutja pade tudi kapljica pelina. Če seveda iz srca privoščiti drugim, da se spoštuje njihov jezik in to spoštovanje pokaže tudi na zunaj, pa le ne gre nazaj okrepljen in opogumljen. Obide ga pač spontano malodušje nad dejstvi, ki so dovolj vidna.

Seveda mora volja do življenja tako malodušnost premagati. Naša narodna skupnost v zamejstvu mora s pogumom in optimističnim realizmom naprej. Dovolj je močna, dovolj je puntarska, dovolj je pokazala svojo žilavost v težkih zgodovinskih preizkušnjah. Tudi tirolski Rosengarten, kralj tamkajšnjih Dolomitov, je imel svoje oblake. Podobno sivi očiak Mont Blanc, ki ponosno gospoduje Dolini Acste, njenim skalam in gradovom. Zato upajmo, da se bodo tudi včasih močno pooblašeni vršaci od Montaža, Viša in Mangarta do pobočij Matajurja mimo Sabotina in Brd do gmajna Krasa in portičev Jadrana zasvetili v »soncu svobode« ...

a. b.

EGS IN KMETIJSTVO

Evropska komisija predlaga, naj bi za prihodnje leto povečali za deset odstotkov sklada, namenjenega financiranju kmetijstva. S tem bi morali med drugim poravnati stroške za integracijo vzhodnonemškega kmetijstva in za odpravo neugodnih učinkov monetarnega nihanja. Prihodnji proračun bo zadnji, ki bo upošteval tradicionalne sheme dosedanje kmetijske politike.

Na Hrvaškem je že državljanska...

■ nadaljevanje iz 1. strani

nega sovraštva, nikakor ni zmožna zagotoviti reda in miru, saj se tudi še ni izrekla, če je na strani demokratično izvoljenih oblasti ali na strani samozvancev srbske krajine. Pred skoraj letom dni, ko se je pričel upor Srbov na Hrvaškem, je imela edinstveno priložnost, da se vključi kot odločujoči faktor v pomirjevalni proces. Toda priložnost je zamudila, kar se ji zdaj maščuje.

Enajst let po Titovi smrti je Jugoslavija kot federalna enota dokončno razpadla, državljanska vojna pa je vedno bližja. Nekateri na Hrvaškem trdijo, da se je praktično že pričela, od zdrave pameti pa bo odvisno do kolikšne mere bo zajela celotno ozemlje in koliko žrtev bo zahtevala, čeprav ne bo rešila — kot tega ni storila še nobena vojna — problema sožitja med narodi, ki so od zgodovine obsojeni živeti na istem ozemlju.

Zamujena priložnost

Vsako leto romamo na bazoviško gmajno in na opensko strelišče. Vsako leto nas presune obisk Rižarne in drugih obeležij trpljenja in smrti našega naroda. Pred nedavnim smo se spomnili okrogle obletnice zastrupitve in mučeniške smrti Lojzeta Bratuža.

Zgražamo se, če fašisti zanikajo, da je bila Rižarna uničevalno taborišče, in če Nemci skušajo svoji mladini dopovedati, da so bila koncentracijska taborišča le poboljševalnice za tujerodne delavce. Zgražali smo se, ko je Vidali v svojih spominih na

Rafko Dolhar

dvajseti kongres sovjetske partije označil slovenske partizane za okupatorje ne pa za osvoboditelje Trsta.

Vsa leta smo sodelovali in še sodelujemo v antifašističnih odborih in ob skrunitvah obeležij padlim, ki jih opravljajo družba znane, a nikoli kaznovane roke, pišemo resolucije in protestna pisma.

Ob petdesetletnici OF pa smo pričali čudnemu sprenevanju, ki gotovo ne koristi pravilni osvetlitvi dejstev iz naše polpretekle zgodovine, še manj pa pravilnemu informiranju naše mladine.

Res je, da se je odpor naših prednikov proti italijanskemu fašističnemu režimu na Primorskem začel dobro desetletje pred formalno ustanovitvijo OF. Vsaj na Primorskem bi namreč spomin na začetek protifašističnega odpora moral sovpadati z ustanovitvijo TIGRA in BORBE.

Res pa je tudi, da so tigrovci masovno vstopili povsem naravno najprej v OF in nato v partizansko gibanje in da je prva partizanska četa »Ribniška četa«, bila ustanovljena na Dolenjskem pretežno iz ti-

grovcov, ki so takoj sprožili incident ob zaprisegi. Zaprisegli so, da se bodo borili samo za osvoboditev slovenskega naroda, ne pa tudi za boljševiško revolucijo. Tudi prvo orožje in strelivo je prišlo iz tigrovskih vrst in končno je tigrovec Danilo Zelen padel na Mali gori nad Ribnico v prvem oboroženem spopadu z italijanskim okupatorjem že maja 1941.

Res je, da so z OF sodelovali številni primorski katoličani in tudi duhovniki.

Žal je tudi res, da so v partizanske enote vstopili brezvestneži, ki so izvršili mnogo zločinskih likvidacij nedolžnih bratov in da je nekaj desetnih zločincev zakrivilo poboj nekaj tisočev nedolžnih ljudi v Rogu po končani vojni.

To so le nekatera dejstva, ki jih je treba imeti pred očmi, ko se ob petdesetletnici spominjamo ustanovitve OF. Spomniti pa se je tudi treba, da je nacistični in fašistični okupator zasedel in razkosal slovensko ozemlje in zapisal smrti naš narod. Očitno je, da je razvodje odločitve naših ljudi v pretežni meri šlo skozi alternativo ali sodelovati z okupatorjem ali pa se mu upreti. Vse drugo je v tej luči postransko. Zgodovinsko dejstvo je, da so položaj tako ocenjevale tudi zahodne sile, ki so sodelovale s Sovjeti, podpirale njih vojaški napor, čeprav so gotovo dobro poznale Stalinov režim. Ravno tako so zavezniki podpirali jugoslovansko partizansko vojsko ne pa kolaboracionistov.

Dejstvo je tudi, da so se stvari po tragični dolomitski izjavi spremenile in veliki katoličan in globoki mislec Kocbek gotovo ni bil tako naiven, čeprav mu nekateri očitajo, da je pač bil literat in ne politik, da bi se tega ne zavedal. To je razvidno tudi iz njegovih dnevnikov. Zavedal pa se je

gotovo, da režimi minejo, zgodovinska dejstva pa ostanejo. Petinštirideset let je v življenju človeka gotovo dolgo obdobje, v zgodovini naroda pa kratka stran. Toda pravilnost izbire velike večine slovenskega naroda je že dokazana. Po 45 letih je komunistični režim, ki je zavladal na Slovenskem, odšel v ropotarnico zgodovine, velik del slovenskega primorskega ozemlja pa je bil ravno po zaslugi odporništvu priključen matični domovini. In to dejstvo osta-

VABILO

Na pobudo primorskih strank, združenih v Demosu, in Slovenske skupnosti

bo v nedeljo, 12. maja,

SPOMINSKA SVEČANOST

na Mali gori blizu Ribnice na Dolenjskem.

Poklonili se bomo spominu na Danila Zelena in njegove soborce tigrovce, ki so se 13. maja 1941 udeležili prvega oboroženega boja z okupatorjem po zasedbi Slovenije.

Ob 15. uri se zberemo pri tovarni Riko v Ribnici. Ob 16. uri začetek slovesnosti na Mali gori. Slavnostni govor bosta imela prof. Alojz Rebula, pisatelj iz Trsta, in prof. Tomaž Pavšič, republiški poslanec iz Idrije. Sodeluje pevski zbor.

Zbrane bosta pozdravila župan občine Ribnica Franc Mihelič in predsednik obč. odbora Zveze borcev Vinko Kersnič.

Zastopana bo tudi slovenska vlada.

ne, poleg dejstva, da se je naš narod postavil na pravo stran skupaj z vsemi svobodoljubnimi evropskimi narodi in Ameriko.

In še ena misel. Če ne znamo proslavljati odporništvu, ne moremo proslavljati niti osvoboditve, ker ne bi vedeli čigave in izpod koga.

To smo dolžni povedati v počastitev žrtev in truda naših očetov in za pravilno informiranje naših sinov.

Trdim namreč, da lahko dejstva napačno prikazujemo ne samo z laganjem, temveč tudi s prikrivanjem, kar sicer ni lazivo, je pa zato veliko bolj perfidno.

Ob koncu grenka ugotovitev: prav je bilo, da se je predsednik slovenske republike Kučan poklonil nedolžnim žrtvam v Rogu in se s tem legitimiral kot predsednik vseh Slovencev, celotna sedanja vladna koalicija pa žal ni izkoristila zgodovinske priložnosti, da bi svoje poglede na OF pojasnila na trgu, ki bi mu pa morali zamenjati ime.

—o—

Od začetka tega leta je v Kalabriji padlo pod strelo zločincev že 108 ljudi. Gre za krvavo obračunavanje med različnimi mafijskimi zločinskimi tolpmi, ki med seboj tekmujejo, kdo bo ohranil monopol nad trgovino z mamili, zakupi javnih del in drugimi tovrstnimi posli, katerih vrednost znaša tisoče in tisoče milijard lir. Jasno je, da država v Kalabriji, kot sicer tudi v nekaterih drugih deželah na jugu države, dejansko nima oblasti, saj so policija, orožniki in sodstvo povsem nemočni.

KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI z. z n. j.

BILANCA 31. DECEMBRA 1990

PREMOŽENJSKO STANJE

AKTIVA

Blagajna	L.	175.486.063
Vrednostnice	L.	7.108.976.327
Banke	L.	5.092.374.359
Posojila	L.	20.367.715.087
Soudležbe	L.	63.800.001
Razni dolžniki	L.	2.862.610.871
Menice za vnovčenje	L.	1.316.878.821
Nepremičnine, oprema, stroji	L.	2.196.641.191
Aktivni pripisi in izločitve	L.	496.220.299
SKUPNA AKTIVA:	L.	39.680.703.019

Računi jamstev in rizikov	L.	4.575.192.523
Razvidnostni računi	L.	54.569.966.850
SKUPAJ:	L.	98.825.862.392

PASIVA

Hranilne vloge in tekoči računi	L.	34.982.171.147
Cedenti menic v inkaso	L.	60.577.977
Razni upniki	L.	259.613.334
Sklad odpravnin	L.	236.626.894
Razni skladi	L.	55.069.300
Sklad knjigo odpisov	L.	257.588.175
Pasivne izločitve in pripisi	L.	139.654.071
	L.	35.981.300.898
SKUPNA PASIVA:	L.	39.680.703.019

Premoženje	L.	3.409.080.356
Čisti dobiček	L.	290.321.765
SKUPNA PASIVA:	L.	39.680.703.019

Računi jamstev in rizikov	L.	4.575.192.523
Razvidnostni računi	L.	54.569.966.850
SKUPAJ:	L.	98.825.862.392

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

STROŠKI

Pasivne obresti	L.	2.464.584.962
Stroški za osebje	L.	733.571.693
Davki in takse	L.	60.309.670
Provizije in komisije	L.	5.633.759
Upravni stroški	L.	933.810.467
Izgube pri terjatvah	L.	11.022.369
Amortizacije	L.	27.753.075
Akantonacije	L.	211.749.113
Izgube pri prodaji nepremičnin	L.	3.788.580
Izredni stroški	L.	11.913.226
SKUPNI STROŠKI:	L.	4.464.136.914
Poslovni dobiček	L.	290.321.765
SKUPAJ:	L.	4.754.458.679

DOHODKI

Aktivne obresti	L.	3.303.895.242
Obresti, premije in divid. na vrednostnicah	L.	870.078.492
Dobiček pri kupoprodaji vrednostnic in valute	L.	141.445.113
Komisije, provizije in razni dohodki	L.	382.564.604
Koriščenje skladov	L.	50.869.728
Izredni dohodki	L.	4.605.500
SKUPNI DOHODKI:	L.	4.754.458.679
SKUPAJ:	L.	4.754.458.679

SREČANJE MED SSK IN GIBANJEM ZA KOMUNISTIČNO PRENOVO

Na sedežu deželnega sveta v Trstu so se 6. t.m. sestali predstavniki Ssk in slovenska komponenta Gibanja za komunistično prenovo. Delegacijo Ssk je vodil deželni tajnik Jevnikar, Gibanje za komunistično prenovo pa sen. Spetič.

Bivša senatorka Grbčeva je poudarila zavzetost Gibanja za čimprejšnjo odobritev zaščitnega zakona za Slovence in obrazložila posege stranke na vsedržavni ravni. Gibanje za komunistično prenovo si vsekako prizadeva, da bi v okviru slovenske manjšine prišlo do enotnih stališč glede tega vprašanja.

Tajnik Ssk Ivo Jevnikar je obžaloval dejstvo, da se Slovenci ponovno ločujemo, saj je obče znano, da si Ssk prizadeva, da bi slovensko manjšino predstavljala ena sama stranka, ki bi temeljila na etnični podlagi, mimo ideoloških razlik. Jevnikar je ponovil zahtevo svoje stranke, da se spremeni sestava enotne slovenske delegacije, kjer naj tudi predstavniki nove komunistične stranke imajo svoje mesto. Ob koncu sta delegaciji izrazili željo, da bi ponovno prišlo do sestanka vseh izvoljenih slovenskih predstavnikov, ki naj bi izdelali stvarne predloge za odobritev zaščitnega zakona za slovensko manjšino.

DEŽELNI SEDEŽ RAI

GLASBENA MATICA, Trst, Gorica, Sveter
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV,
Trst

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH
DRUSTEV, Trst, Gorica, Čedad

GALLUSOVO ZVOČNO BOGASTVO

moteti za enega, dva, tri in štiri zборе

Zbori: Milan Pertot, Primorec-Tabor, Tržaški mešani zbor, Glasbene matice, Večera pomlad, Vesna, Tržaški oktet in člani V. Vodnik

Zborovodje: Janko Ban, Bogdan Kralj, Stojan Kuret, Aleksandra Pertot, Franc Pohajč, Tomaž Simčič, Matjaž Šček

TRST stolnica sv. Justa, petek, 17. maja, ob 20.30

GORICA stolnica sv. Hilarija in Tacijana, sobota, 18. maja, ob 20.30

ČEDAD cerkev sv. Frančiška, nedelja, 19. maja, ob 18. uri

Pri organizaciji sodelujejo:

Zbor Cappella Civica (Trst)

Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete (Gorica), Zbor »Harmonia« in Kulturno društvo Ivan Trinko (Čedad)

»MAJENCA« V DOLINI ODLOŽENA

Prireditelji dolinske majence so zaradi slabega vremena za teden dni prenesli tradicionalne prireditve. V Mladinskem domu v Dolini pa so 4. t.m., kot je bilo napovedano, odprli 35. razstavo domačih vin in nagradili zaslužne pridelovalce. Spregovorili so župan Pečenik, odbornik za kmetijstvo Gherbassi in predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi.

Hranilnica in posojilnica na Opčinah je v letu 1990 dobro gospodarila

Hranilnica in posojilnica na Opčinah je imela svoj ustanovni občni zbor v davnem letu 1908, in sicer 29. oktobra, z rednim poslovanjem pa je začela po opravljenih formalnostih januarja 1909. Preteklega 25. aprila pa je imela že svoj 84. občni zbor, in to v Prosvetnem domu na Opčinah. Obračun za poslovno leto 1990 je kljub neugodnim gospodarskim razmeram tako v krajevnem kot v svetovnem merilu karse da zadovoljiv, saj so se povečale tako vloge kakor tudi celotno poslovanje — posebno poslovanje s tujino. Porast je večji od lanskega leta za 13%, kar je precej več od povprečnega povečanja pri drugih podobnih denarnih zavodih v Furlaniji-Juljski krajini. Prav tako se je povečal **dobiček**, ki pa se po statutu ne sme podeliti članom kot pri kaki podobni delniški družbi, marveč mora biti namenjen v redni in izredni rezervni sklad ter v dobrodelne namene; v večini primerov pa je bil dodeljen v obliki posegov v korist kulturnih, športnih, socialnih in podobnih pobud v prid celotnega krajevnega prebivalstva in njegovih ustanov, kot določa 36. člen združenega statuta. V takšne pobude je openska hranilnica dodelila v lanskem poslovnem

letu okrog 530 milijonov lir. Iz tega jasno izhaja, da ima Upravni svet HPO izreden posluš tudi za dogajanje na kulturnem in prosvetnem področju naše skupnosti.

Poročilo upravnega sveta je podal predsednik Hranilnice Pavel Milič, ki je na kratko osvetlil pogoje, v katerih je zavod deloval, in prizadevanja za še večji razmah posojilnice z odprtjem podružnice v samem mestu (za novo agencijo se je HPO potegovala že precej let), tako da se bo približala tistim članom in strankam, ki so prisiljeni na precej oddaljene Opčine. Predsedniško poročilo je na občnem zboru dopolnil ravnatelj Klavdij Braini z nizom podrobnih in spodbudnih števil. Poročilo Nadzornega odbora pa je podal dr. Stevo Kosmač. Nato so navzoči člani — nad dve tretjini prisotnih od skupnih 623 združnikov — ves predloge soglasno odobrili in pri volitvah ponovno potrdili štiri člane Upravnega sveta, ki jim je zapedel mandat; to so A. Guštin, B. Pangerc, R. Petaros in A. Purich.

Kot gostje so se občnega zbora udeležili podpredsednik bančne sekcije pri SDGZ G. Zidarič, predsednik TKB E. Kraus in dru-

dalje na 8. strani ■

Predavanje v DSI

»Bioenergija in naše zdravje«

V Društvu slovenskih izobražencev je 6. t.m. predavala prof. Helena Bizjak iz Ljubljane, ki je prisotne seznanila z osnovami stare kitajske medicine, akupresure in conalne masaže. Naslov predavanja je bil »Bioenergija in naše zdravje«.

Bioenergija je življenjska energija, ki izvira iz kozmosa, je povedala prof. Bizjakova. Biti zdrav pomeni biti najprej usklajen sam v sebi, z naravo in okoljem. Človek mora dovoliti, da se energija nemoteno pretaka po njegovem telesu. Če se ta pretok prekine, pride do obolenja. Izredno pomembno za ohranitev zdravja je tudi pozitivno, torej dobro mišljenje.

Človek je sestavljen iz več teles, je nadaljevala predavateljica. Najvišje je duhovno telo (ali telo božanske volje), obstaja pa tudi miselno, čustveno, energetsko in šele nato fizično telo. Če vsa ta telesa delujejo skladno, smo zdravi. Bolezen se najprej pojavi v najvišji sferi, v duhovnem telesu. Če se tega pravočasno zavemo, jo

lahko preprečimo, preden pride do fizičnega telesa.

Prof. Helena Bizjak je prisotnim povedala nekaj osnovnih receptov za preprečevanje in zdravljenje bolezni. Sami si lahko pomagamo z akopresuro, torej z masažo določenih delov stopal, dlani, ušes, ki so v malem zemljevidi našega fizičnega počutja. To obravnava tudi knjiga, ki jo je Bizjakova napisala skupno s kolegico Vlasto Kodela. Delo nosi naslov »Telo govori« (ali »Zdravje v naših rokah in nogah« ali »Bioenergija v človeškem telesu«), izšlo pa je predlani v Ljubljani. Predavateljica je še povedala, da je mogoče s pomočjo akupresure in akupunktore ozdraviti tudi zelo hude bolezni, v nekaterih primerih celo raka.

Prof. Bizjakova je vodila tudi pri nas že več tečajev mentalne dinamike. Tečaji potekajo v Kulturnem domu A. Sirk v Križu. Prihodnji bo 11. in 12. ter 18. in 19. maja.

Ministrice Boniver v Trstu

Novoimenovana ministrice za priseljence in za Italijane v tujini Margherita Boniver je pred dnevi bila na obisku v Trstu in se zanimala za stanje na področjih, kjer so najbolj pereči problemi s priseljenci. Na prefekturi je imela srečanje s štirimi prefekti iz Furlanije-Juljske krajine, nato se je srečala z deželnim odborom in njegovim predsednikom Biasuttijem.

V ospredju pozornosti je bilo vprašanje albanskih beguncev, a tudi stalnega dc-

toka ilegalnih priseljencev iz tretjega sveta, zlasti na tržaškem mejnem področju.

Po dosedanjih načrtih naj bi ostalo v Furlaniji-Juljski krajini 570 Albancev. 910 pa naj bi jih premestili v Veneto. Biasutti se je zavzel za čim hitrejšo izpeljavo tega načrta in za večjo državno denarno pomoč deželi in krajevnim upravam. Prosil je tudi za poseg pri oblasteh v Jugoslaviji, da bi zavrle dotok tujih priseljencev proti Italiji.

Petdesetletnica OF

Slovenska kulturno gospodarska zveza bo imela v petek, 10. t.m., slovesnost v tržaškem Kulturnem domu, na kateri bosta ob 50-letnici OF spregovorila predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan in predsednik SKGZ Klavdij Palčič.

Kulturni program v režiji Marija Uršiča in scenski zasnovi Marjana Kravosa bo izvajal moški pevski zbor Igo Gruden iz Nabrežine pod vodstvom Aleksandra Rojca ob spremljavi Corada Rojaca na harmoniko, ob videoprojekcijah Sergia Ferrarija in z veznim besedilom Tatjane Rojc. Vezno besedilo bo brala članica SSG Lučka Počkaj.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu je v četrtek, 9. t.m., predstavila knjigo dr. Milice Kacin Wohinz »Prvi antifašizem v Evropi«. Poleg avtorice sta spregovorila zgodovinarja Jože Pirjevec in Branko Marušič.

XXX. RAZSTAVA IN POKUŠNJA DOMAČIH VIN

Občinska uprava in vinogradniki občine Devin-Nabrežina s sodelovanjem Kraške gorske skupnosti

prirejajo

XXX. razstavo in pokušnjo domačih vin, ki bo na igrišču ŠD SOKOL v Nabrežini, 5., 6. in 7. julija 1991.

Lahko sodelujejo vsi vinogradniki iz občine, ki so v zadnji letini pridelali najmanj 1000 litrov vina na svojem posestvu.

Posebna komisija bo poskrbela za izbiro vin, ki bodo razstavljeni.

Vpisovanje in vzorci (2 stekl. 7/10) se sprejemajo v občinskih uradih (soba št. 12) vključno do 15. maja 1991.

ZUPAN
Vittorino Caldi

SPOMINSKA SVEČANOST NA MALI GORI

Pred nedeljsko spominsko svečanostjo v spomin na Danila Zelena in njegove soborce tigrovce, ki so se 13. maja 1941 udeležili prvega oboroženega boja z okupatorjem po zasedbi Slovenije, so Slovenska skupnost in primorske stranke, združene v Demos-u, priredili dve okrogli mizi pobudnikov in zgodovinskih pričevalcev v Trstu in v Novi Gorici.

Večer v Trstu je bil v torek, 7. maja. Govorili so: nekdanja tigrovca in Zelenova sodelavca Vlastja Simončič iz Ljubljane in Alojz Zidar iz Kopra (avtor knjige Doživlja tigrovca partizana), kulturna urednica Radia Trst Lida Turk, ki je zadnja leta zbrala veliko pričevanj o Tigru, pisatelj Boris Pahor in deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar, ki je predstavil nedeljsko svečanost na Mali gori pri Ribnici na Dolenjskem.

Beri - širi - podpiraj
"NOVI LIST"

Vedra in živahna igra o žalostni princesinji

Gledališka skupina Oder 90, ki je bila ustanovljena pred nekaj meseci in deluje v okviru društva »Mirko Filej« v Gorici, je v nedeljo, 5. maja, poskrbela za lepo doživetje. V Katoliškem domu v Gorici je kar lepo število ljudi gledalo pravljico i gro Frana Milčinskega »Vesela igra o žalostni princesinji«. Režiser Franko Žerjal je s 13-člansko skupino, ki so jo sestavljali odrasli igralci, a tudi trije otroci, postavil na oder pravljico o princesi Narcisi (v igri nastopajo osebe s cvetličnimi imeni), ki se ne zna smejeti. Zaskrbljeni oče, knez Rožmarin, razglasi, da bo dobil hčerko za ženo in pol gospostva, kdor bo privabil smeh na ustnice princeze Narcise. Veliko jih poskusi, princev in zdravnikov, a nikomur ne uspe in vse pahnejo v ječo, da bi jih nekoga dne obsodili na smrt, kot je rečeno v »pogodbi«. Končno pride na dvor princ, tudi ta je žalosten in razočaran, tudi on poskusi privabiti nasmeh na ustnice princeze Narcise, a tudi njemu ne uspe. Nehote, kot se to pač zgodi, pa se princeza zaljubi vanj in s tem pride do zapleta, ki pa se srečno konča. Oproda zadnjega snubača Gašper izrazi tedaj neko čudno teorijo, in sicer, da je človeštvo žalostno zaradi preozkih čevljev, ob tem pa tudi, da posebno bogati ljudje včasih iščejo nemogoče stvari ali nedosegljive cilje in da se znajo veseliti majhnih vsakodnevnih radosti. Princeza Narcisa sicer ni bila zelo pozorna na te zadnje misli o sreči, ki jo dajejo človeku majhne stvari, slišala pa je zadevo o ozkih čevljev.

PROBLEMI SLOVENCEV V VIDEMSKI POKRAJINI

V Špetru je bila 4. t.m. javna razprava o perečih problemih Slovencev v videmski pokrajini. Pripravil jo je pokrajinski odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze, katere predsednik, prof. Viljem Černo, je imel tudi eno izmed uvodnih poročil. Dotaknil se je zlasti vloge te organizacije v Benečiji, Režiji in Kanalski dolini, pozval pa je še krajevne uprave, naj odigrajo svojo vlogo pri reševanju slovenskega narodnega, jezikovnega in gospodarskega vprašanja.

Drugi uvodni poseg je imel za skupino Dom msgr. Marino Qualizza, ki je razmišljal o življenjski sili manjšine v videmski pokrajini, o veliki vlogi kulture in šolskega centra v Špetru. V živahno razpravo je poseglo 16 udeležencev.

Predstavitev Brumatove pesmarice

Letos poteka štirideset let od smrti msgr. dr. Miroslava Brumata, goriškega stolnega kanonika in znanega kulturnega delavca. Pokojnik ima zlasti veliko zaslugo za delovanje goriške Marijine družbe, ki jo je vodil do smrti. Poleg tega je imel veliko vlogo pri slovenskem katoliškem tisku v povojni dobi.

Brumat je bil tudi vnet glasbenik. Med drugim je orglal in se tudi posvečal skla-

kih in se je sezula. Kot da bi se zgodil čudež, se je nasmehnila in bi torej oprodi pripadala njena roka in pol gospostva. Ko pa oprodi ponudijo to »nagrado«, preprosto pove, da je že srečno poročen in princesa se zato prijazno nasmehne princu, zadnjemu snubaču in tako se ta pravljica igra srečno konča, saj oproda v zahvalo, da je »ozdravil« princezo, izprosi osvoboditev vseh tistih, ki so bili pahnjani v ječo.

Igra je bila res lepo doživetje, k uspehu pa so poleg igralcev prispevale še lepe scene, ki si jih je zamislil Benedikt Kosič, originalna glasba Mirka Špacapana ml. in res domiselni, raznobarvni, živahni kostumi in maske Snežice Černic.

V igri so nastopili Elena Bensa, Anka Černic, Enea Černic, Kazimir Černic, Marko Černic, Jan Leopoli, Danjel Klanjšček, Aleksander Kosič, Tamara Kosič, Barbara Piccolo, Valentin Pintar, Ivo Špacapan in Ivan Žerjal. Luči je upravljal Fabjan Sfiligij, Mirjam Obljubek pa je skrbela, da so trenutni dvomi igralcev kar mimogrede splahneli.

KOSIČEVA RAZSTAVA V MARIBORU

Do 24. maja bo v mariborski galeriji Ars sacra razstavljal slikar Andrej Kosič iz Gorice. Gre za umetnika, ki črpa svoj navdih predvsem iz Kraške narave in se zavestno izogiba abstrakcije. Navadno slika v akvarelni tehniki.

Kosič je imel doslej že številne samostojne razstave v raznih mestih Italije, Slovenije in Avstrije, sodeloval pa je tudi na raznih skupinskih razstavah po svetu. Za svoja dela je prejel mnogo nagrad in priznanj, med katerimi naj omenimo zadnjo na VIII. Evropski Bienali v Rimu (I. nagrada Pokal Evrope) za pokrajino v akvarelu in pa posebno nagrado za akvarel v Tokyu.

SLOVENSKA KOMPONENTA DSL NA GORIŠKEM

Bivši komunisti, člani Demokratične stranke levice, ustanavljajo v okviru stranke avtonomno slovensko komponento tudi na Goriškem. Dne 7. t.m. je bil njen ustanovni zbor v Kulturnem domu v Gorici. Uvodno poročilo je imel deželni svetovalec prof. Ivan Bratina. Kot gost pa je nastopil prenovitelj iz Slovenije, predsednik »vlade v senci« dr. Emil Milan Pintar.

dateljevanju. Večina njegovih skladb je nabožne vsebine. In prav ob letošnji obletnici sta goriška Marijina družba in Združenje cerkvenih pevskih zborov v Gorici sklenili izdati zbirko pesmi skladatelja-duhovnika. Predstavitev bo v Katoliškem domu v Gorici v nedeljo, 12. maja, ob 17. uri skupno z nastopom dveh zborov, ženskega zbora Marijine družbe in mladinskega zbora iz Štandreža.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Majska številka Rodne grude

V Ljubljani je pred kratkim izšla revija Rodna gruda, ki jo izdaja Slovenska izseljenska matica. Mesečnik, namenjen našim izseljencem, je izšel v začetku tega meseca, torej pred zaostrenostjo jugoslovanske krize. Večina člankov je posvečena vprašanju osamosvojitve Slovenije. Glavni urednik Jože Prešeren v uvodniku pravi, da je na svetu vedno več razumevanja za slovenska stališča, kar je razvidno tudi iz poročanja raznih časopisov. Mnogi bralci, piše dr. Prešeren, sprašujejo našo revijo, ali bo svet sploh priznal neodvisno Slovenijo. Pogosto je tudi doma čutili kar nekakšno nestrpnost, češ da vse to razdruževanje predolgo traja. Vendar pa bi bilo odveč vsako prehitevanje, opozarja glavni urednik revije, saj ima tudi diplomacija svoje zakonitosti. Slovenija ne more doseči mednarodnega priznanja od nobene tuje države, preden dejansko ne razglasi neodvisnosti. Najprej mora opraviti delo doma, šele potem se bomo obrnili na mednarodno javnost, zaključuje dr. Prešeren.

Revija poroča tudi o zasebnem obisku dr. Jožeta Pučnika, predsednika Demosove koalicije, v Avstraliji. Za Rodno grudo je dr. Pučnik takole povzel svoje vtise o srečanju s Slovenci na peti celini. »V Avstraliji me je predvsem presenetilo dvoje: neka oblika vedrega, zelo prepričljivega slovenstva... druga stvar pa je bila v tem, da so ti naši avstralski Slovenci zelo ponosni na svojo novo deželo, so njeni lojalni državljani; enega nisem slišal, ki bi izrekel kako resnejšo kritiko na račun Avstralije. Presenetljivo veliko je zanimanje za razmere doma,« je še povedal dr. Pučnik. »Zanima jih predvsem osamosvajanje Slovenije, o tem so bila vprašanja najpogostejša, na drugem mestu pa je bil seve-

da gospodarski položaj... Nekateri se resno ukvarjajo z mislijo, da bi sodelovali pri prenovi slovenskega gospodarstva, seveda predvsem z vidika gospodarnosti, ne pa s stališča kakšnega čustvenega patriotizma.«

V rubriki Odmevi objavlja Rodna gruda pismo slovenskega izseljenca v Kanadi Vladimira Urbanca, ki poziva, naj končno začnemo graditi suvereno Slovenijo v slogi. Z valom demokracije se je začela v slovenskih časopisih prava vojna obtoževanja med partizani in domobranci. Čas je, piše Urbanc, da se temu napravi konec, saj takšna medsebojna obtoževanja niso na višini slovenske kulture. O mračni preteklosti pa naj govori zgodovina... Obenem avtor pisma predlaga, naj bi slovenska vlada vzela v pretres kompenzacije v obliki pokojnine domobrancem, invalidom in vdovam padlih domobrancev, ki nimajo drugih dohodkov. »To bi bila poteza humanosti, ki bi dala pečat spravi,« zaključuje Urbanc.

Zanimiv je tudi prispevek, ki poroča o študijskem dnevu v Torontu v organizaciji Slovensko-kanadskega sveta. Srečanje je potekalo v začetku februarja letos. Govora je bilo predvsem o pomembnih problemih Republike Slovenije. V okviru tega zasedanja je bila izvedena tudi anketa z naslovom »Kaj misli izseljenstvo o domovini«. Anketne liste je izpolnila več kot polovica vseh udeležencev, torej okrog 130 oseb. Plebiscit za samostojno Slovenijo je podprlo 84 odstotkov anketirancev, 97% podpira privatizacijo slovenskega gospodarstva v matici, za spravo pa se jih je izreklo 90%. Zanimiv je še podatek,

dalje na 8. strani ■

Marčna številka Celovškega zvona

Ta vseslovenska revija za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja je v svojem izhajanju prišla v deveto leto in do zapovrstne številke 30, ki je pred nami. Prav ob tem jubileju se začne uvodnik izpod peresa glavnega urednika Reginalda Vospornika. Preberimo prva dva odstavka: »V devetem letu izhajanja in s 30. številko se Celovškemu zvonu odpira povsem nova duhovna pokrajina slovenstva, ki se je razodela v preteklem letu rojaku doma in po svetu. Trenutno še ne vemo za kvaliteto vina, ki se bo porodilo iz sedanjega vrenja in preusmerjanja; deloma gre še za tavanje po zamegljenih nižavjih, ni pa dvoma, da se bo Slovenija spričo prizadevnosti svojih državljanov izkopal iz svoje trenutne gospodarske in siceršnje depresije.

V koncertu narodov — tu imam v mislih ne samo pribaltske nacije marveč, domala vso paleto evropskega narodnostnega mozaika od keltskih skupin pa tja do kosovskih Albancev — se čedalje bolj oglašča struna etnične tradicije. Ideologom internacionalizma, ki jim je narodnostna pripadnost le etapni, ne dokončni cilj človekovega imanentnega zveličanja, se ruši stavba, zgrajena na krhkih temeljih tako imenovane osvobajajoče človeške drže. V resnici pa se taki cilji enolične in bledolične človeške družbe — za človeka nam je preteklo stoletje marksistično-leninistično-stalinističnega eksperimentiranja zadosten in boleč dokaz — nikakor ne dajo uresničiti, ne duhovno in ne gospodarsko.«

Vospornikovemu članku sledi še eno uvodno razmišljanje, in sicer o slovenskih krščanskih demokracijah ter njihovi sodobni vlogi. O tem piše slovenski minister za kulturo Andrej Capuder, ki zelo poudarja misel, da so za slovensko demokracijo v novem času odgovorni vsi, čeprav ni vsak po svoje razlaga in si zanjo lasti zasluge.

V poglavju »Leposlovje« nam literarni zgodovinar France Pibernik tokrat predstavlja ere »izmed zastopnikov »zamolčane in pozabljene književnosti«. To je pokojni duhovnik France Kunstel z Vrhnike, ki je bil junija leta 1975 ubit v Teharjah. Poleg kratkega življenjepisa in ocene njegovega umetniškega dela sta ponatisnjeni tudi dve kratki, lepi noveli.

»Domača in svetovna misel« je še ena stalnih rubrik Celovškega zvona. Tokrat je zanjo napisal prispevek Marko Dvoržak, obravnavana problematika se glasi »Svetovni nazor«, članek pa je opremljen s podnaslovom »Prispevek k dialogu«.

Že samo pogled na kazalo nam pove, da je tudi v najnovejši številki Celovškega zvona na voljo veliko zanimivega branja. O tem nam jamčijo že imena avtorjev, kot so Alojz Rebula, Ivan Sedej, Vinko Ošlak, Peter Millonig, Denis Poniž, Zora Tavčar in še kdo. Recenzije, predlogi za branje, vesti iz slovenskega sveta pa so tisti — le navidezno — drobci, ki so popestrili tudi marčno številko revije.

Nova številka Ognjišča

Tudi zadnja številka mladinske revije Ognjišče ima bogato in zanimivo vsebino ter je bogato opremljena. Po »pismu meseca« verske vsebine najdemo informacijo o razvoju slovenske duhovne ustanove Caritas, ki deluje na ravni škofij in ki zavzema vse večji obseg. Poudarjeno je, da se škofijske organizacije morajo opirati na župnije.

Sledi pogovor z akademskim slikarjem Lojzetom Čemažarjem, enim najvidnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev. V zadnjih letih se vse bolj ukvarja z religioznim in cerkvenim slikarstvom. Izhodišče za intervju v Ognjišču so slike križevega pota, ki ga je Čemažar naslikal za koprsko stolnico. S tematiko pasjona se je Čemažar ukvarjal že nekajkrat, koprski pa je gotovo po površini največji. Koprška stolnica — to zvezo med drugim iz intervjuja — je največja cerkev na Slovenskem. Pri slikanju križevega pota se je slikar odločil za ovrednotenje osnovne tematike preko poudarjanja detajlov. O tem pravi, da ima vsaka od 14 postaj svojo vsebino, ki spodbuja premišljevanje, vendar tematika sama dopušča slikarju, da vsebino posamezne postaje še pogloblja. Sicer pa slikar opozarja, da se človek ne sme ustavljati pri zunanji vsebini slik. V nadaljevanju poudarja, da želi pri slikanju slediti zgledu tistih ustvarjalcev, ki so delali v tiho, si prizadevali za mir v srcu in se odpovedovali razvadam in zahtevam tega sveta.

V reviji sledijo veroučne strani, kratka zgodba ter molitev. Zanimiv in pomenljiv je pogovor z bolnico, ki živi ob umetnih ledvicah, potem pa je veliko drobnih misli in razmišljanj za vsak dan in za vsako priložnost. V prilogi je tokrat predstavljena romarska pot na Trsatu pri Reki, ki obhaja letos 700-letnico. Svetišče Matere božje na Trsatu velja za hrvaški Nazaret, kamor že od nekdaj radi romajo tudi slovenski verniki. Po navadi hodijo tja v prvi polovici junija. Letošnje slovensko romanje bo v soboto, 25. maja, vendar se bodo jubilejna praznovanja začela že 10. maja. Med zanimivo branje spada tudi intervju urednika Ognjišča z gledališkimi igralci, ki so posneli umetniško pripoved evangelijev. Iz ostalega gradiva bi veljalo še opozoriti na obisk v muzeju, tokrat je na vrsti pokrajinski muzej v Celju, v rubriki »Obletnica meseca« pa je predstavljen pisatelj Janez Jalen.

—O—

ŠE ZADNJA SREČANJA S »6. KROGOM« IN KVIZOM »ŠKRTOC«

Borove odbojkarice v italijanski B-2 ligi, košarkarji Kontovela v D ligi in v D ligi tudi Slovini odbojkarji. To je samo nekaj razveseljivih rezultatov iz našega športnega življenja, ki pa tudi najavlja, da se športna sezona bliža koncu.

Koncu se približuje tudi televizijska oddaja o zamejskem športu »6. Krog«, ki nas je vsak ponedeljek na koprski televiziji seznanjala o uspehih in neuspehih, krizah in bodrilnih rezultatih našega športnega delovanja.

»6. Krog« so sledili, in to v velikem številu, tako gledalci iz zamejstva kot tudi iz Slovenije. Z namenom, da bi slišali prav njihova mnenja, sta voditelja oddaje Igor Malalan in Erik Dolhar povabila vse gledalce, naj pišejo svoje vtise ali tudi samo pozdrave na razglednico naslovljeno na »6. Krog«, TV Koper Capodistria, ulica OF 12, Koper.

Med vsemi dopisi bo v zadnji oddaji, v ponedeljek, 27. maja, izzreban srečnež, ki bo prejel lepo nagrado, in sicer teniški lopar, ki ga poklanja športna trgovina z Opčin Start Sport.

NOVICE

Natančno sto let po objavi znane enciklike Leona XIII. »Rerum Novarum« je papež Janez Pavel II. izdal novo encikliko »Centesimus Annus« (Ob stoletnici). S tem je bil posodobljen in izpopolnjen socialni nauk katoliške Cerkve. Za vsebino nove papeževe okrožnice vlada po svetu veliko zanimanje, in sicer tako pri vernikih kot pri neverniki. V središču papeževe pozornosti je predvsem človek, kar je že stalnica za sedanjega poglavarja katoliške Cerkve.

—o—

Ameriškega predsednika Busha je pred dnevi obšla srčna slabost in so ga po navetu zdravnikov takoj odpeljali v bolnišnico, kjer je ostal dve noči. Zdaj je že spet v Beli hiši v Washingtonu in že redno opravlja svoje predsedniške dolžnosti. Zdi se, da je bila trenutna slabost posledica pretrujenosti in dela ter skrbi ob zalivski krizi.

—o—

Italijanski predsednik Cossiga nadaljuje s svojim besednim dvobojem z uredniki dnevnika Repubblica in z njegovim glavnim urednikom Scalfarijem. Tarča njegovih pikrih napadov je postala tudi Krščanska demokracija, ki se po mnenju predsednika republike ni dovolj oddaljila od kritik, ki letijo nanj od Scalfarija in tovarišev. Odločno na strani Cossige pa so socialisti in socialdemokrati ter liberalci. Ni pa povsem jasno, ali gre za zares iskrena stališča ali pa ni vse skupaj le trenutno izkoriščanje sporov v stranki relativne večine v strankarske ali volilne namene.

Sodobno kmetijstvo

Italijanska živinoreja ima v zadnjih časih velike težave in državne oblasti so odredile celo vrsto ukrepov, da bi živinorejci zmanjšali število krav molznic in posredno torej tudi proizvodnjo mleka. Na ta način namreč Italija skuša zadostiti zahtevam Evropske gospodarske skupnosti, da bi zmanjšali presežke mleka, ki jih italijanski živinorejci namolzejo.

Prav zaradi tega skušajo italijanske oblasti najti kako alternativno rešitev, ki bi vsaj deloma dvignila ceno mleku. Tako je državni svet odobril odloka, ki zadevata ureditev hlevov, predelavo in komercializacijo kravjega mleka v zvezi z zakonom 169 z dne 3. maja 1989. Prvi odlok zadevata sestavo in higiensko-zdravstvene predpise surovega mleka, ki bi bilo namenjeno vsakodnevni uporabi. Drugi pa zadeva mleko, ki je označeno kot »sveže pastorizirano visoko kakovostno mleko«. Oba odloka predvidevata najprej zelo stroge higienske in zdravstvene predpise ter nadzorstvo krav oziroma hlevov. Gre za stroge predpise, ki že sami po sebi zagotavljajo visoko kakovost mleka. Tako bo oznako »svežega pastoriziranega in visoko kakovostnega mleka« dobilo le tisto mleko, ki ga bodo namolzili v hlevih, kjer imajo posebne prostore za filtriranje, hlajenje in spravilo mleka ter razkuženo in vedno čisto shrambo za vso posodo in naprave, ki pridejo v stik z mlekom. Poleg tega bo vsak hlev moral imeti poseben register, ki ga bo izdala pristojna krajevna oblast, v katerega bodo

Novi odloki o mleku

morali živinorejci dnevno beležiti količino mleka ter odjemalce. Odloka tudi predvidevata lastnosti, ki naj bi jih imelo visokokakovostno mleko.

Tako naj bi mleko s to oznako vsebovalo vsaj 3,5 odstotka maščob na liter, medtem ko so dosedanja določila za navadno surovo mleko predpisovala 3,3 odstotka na liter. Nadalje naj bi vsebovalo 28 gramov proteinov ter bistveno manjšo količino somatskih mlečnih celic. Mlečna kislina v visokokakovostnem mleku naj ne bi preseгла 30 enot na milijon. Prav tako mora živinorejec zagotavljati, da število bakterij ne bi preseglalo stotisoč živih mikroorganizmov na milimeter. Vsi ti količniki bodo rezultat vsaj dvomesecnih rednih analiz. Vsekakor je to končni cilj in določila zaenkrat predvidevajo manj stroga nadzorstva, da bi živinorejci postopoma dosegli te norme.

S tem odlokom se torej za živinorejo v Italiji začne nova doba, ker bi mleko, ki bi prišlo na trg z oznako »sveže pastorizirano visoko kakovostno mleko« imelo tudi primerno višjo ceno. Odloka določata, da je to mleko namenjeno domačemu trgu. Področje, na katerem bi prodajali to mleko, bi bilo največ dve uri oddaljeno od kraja, kjer bi ga namolzili, pastorizirali in pripravili za trg. Pristojna oblast računa, da bo to mleko kmalu pridobilo širok krog kupcev, saj bo z redilnega in tudi zdravstvenega vidika gotovo priporočljivo za otroke, bolnike in starejše ljudi.

France Bevk HUDA URA

XXII.

19.

Mohor je sedel ob studentu na gmajni. Obraz si je bil zagrebel v dlani. Ta kraj mu je bil znan že od prej. Tudi kot slepec ga je že obiskal nekatero noč. Vedel je, da stoji vseokrog gosto grmovje in da se nad njim vije in prepleta loza, ki dela zeleno, naravno streho. Morda se je iz njegovih pastirskih dni kaj spremenilo. Morda. Toda v njegovih »očeh« je bil kraj tak kot pred leti.

Streznil ga je hlad, ki mu je bil zavel v lica. Veter je popihal vedno pogosteje, vedno močnejše. Drevje je vzdrhtevalo kot v bojazni. Nebo je spreletel grom. Drugi, tretji.

Dvignil se je in s palico otipal stezo. Pot se mu je zdela neznansko dolga. Nč več tako razločno ni poznal slednjega drevesa. Ob vsakem gromu je postal in prisluhnil. Rahlo je ukrivil hrbet, kot da ga muči občutek, da se mu nekaj posiplje nad glavo. Ko je bil blizu klanca, je zaslišal govorjenje, hojo množice nog po kamenju. Posluhnil je. Koraki so se oddaljili in polagoma utihnili v noči.

Pri Mlakarju se je bila spraznila hiša. Ostala je le Jerica. Čepela je v kuhinji, ob ognju, se tresla od strahu in groze. Ob slednjem blisku, ki je obžaril pokrajino, se je pokrižala. Misli so ji bile pri Mohorju.

Kod hodi, ko je rekel, da se kmalu vrne. Njegove besede so ji pele v srcu ko sladka melodija.

Nov blisk je obsvetil pokrajino. Pogledala je skozi okno. V modrikasti svetlobi je zagledala človeka, ki je stal za hišo.

Stopila je na prag. Ni ga več videla. Prikazal se je, ko je nov blisk obsvetil okolico.

»Mohor!« je poklicala. »Mohor!«

Slepec je dvignil obraz. Bilo mu je, kot da se je prebudil iz začaranosti. Zdaj je vedel, kje je. Obsul ga je prvi dež, spremešan s točo. Pognal se je proti hiši.

»Kje si, Jerica?«

»Tu,« se je oglasila.

Ze je bila pri njem in ga je prijela za roko. Dal se je odpeljati. Bil je kot dete. Tako šibkega in neboglejnega se še ni nikoli čutil. Pa to mu ni bilo mar.

Mohor je obstal ob pragu. Jerica se je umaknila v vežo. Naslonila se je ob steno in težko dihala.

»Sem pojdi,« mu je rekla. »Saj tam boš ves moker.«

Poslušal jo je. Poslušal bi bil še dojenčka. Kakor da mu je tišina v hiši vzela vse moči.

Treščilo je, da se je stresla vsa hiša. Jerica je kriknila in ga krčevito zgrabila za roko.

»Ali se bojiš?«

»Bojim se, da bi treščilo v naju.«

V naju? Na ustnice mu je legel grenek nasmeh. Toda delo mu je dobro, zelo dobro, da ima ob sebi človeka, ki se ga oklepa. Tako čudno mehko mu je bilo. Saj se razen matere nihče ni naslonil nanj. In še ona le poredko, ker se ga je bala. Tiha hvaležnost mu je napolnila srce. Nehoté je dvignil roko in jo položil čez njena pleča.

V prihodnji številki (16. t.m.) bomo začeli objavljati važno študijo gospodarskega strokovnjaka dr. Egidija Vršaja z naslovom »Evropska skupnost: pravni temelji, tehnologija, zaposlitev, Regije«. Studija bo zanimala tako podjetja kot zasebnike.

Bilo mu je, kot da se je videl v zrcalu. Svetel občutek v srcu je bil pogažen v prah. Roka, ki jo je držal na grbi, ga je zavekla. Ni je umaknil. Morda zaradi trepetajočega telesa pod njo.

»Ali so že vsi odšli?« je vprašal s težkim glasom.

»Vsi,« je odgovorila. »Po večini so pri Slivarju.«

»Pa zakaj pri Slivarju?«

Jerica se je bila umaknila od njega, zakrila si je z rokami obraz in ga je gledala skozi prste. Da, moj Bog, saj on ne more vedeti, kaj se je zgodilo.

»Pavleta so zabodli,« je dahnila.

Mohor je bil nekaj trenutkov kot okamenel. Nato je dvignil pest. Zdelo se je, da hoče udariti nekaj nevidnega, a mu je roka obvisela v zraku.

Potujete v Rim?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona!

Obveščamo vas, da smo 15. marca 1991
odprli v Rimu hotel Emona.

Za rojake poseben popust. Naslov hote-
la: 00185 - ROMA, Via Statilia 23, Tel. 06-
7590382, fax: 06-7594747.

Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona
Vinko Levstik

OBISK AVSTRIJSKIH BANČNIKOV

V četrtek, 2. t.m., so bili na obisku v Sloveniji predstavniki največje avstrijske banke, Credit-Anstalt. Pogovarjali so se z ministrskim predsednikom Peterletom, podpredsednikom vlade Mencingerjem in drugimi ministri, predsednikom Narodne banke Slovenije Arharjem, podpredsednikom Gospodarske zbornice in drugimi predstavniki, ločeno pa še z zastopniki slovenskih denarnih zavodov. V ospredju pozornosti so bile možnosti za bančno in gospodarsko sodelovanje in za povezovanje s podjetji iz Avstrije, ki se zanimajo za vlaganja v Sloveniji. Creditanstaltdovo vodstvo bo odprlo podružnico v Sloveniji ali pa ustanovilo mešano banko.

Isti dan je bil na obisku v Ljubljani tudi predsednik švicarskega francosko govorečega kantona Jura, ki je tudi predsednik delovne komisije za gospodarsko sodelovanje regij Zahodne in Vzhodne Evrope

POKOJNINE ZA VDOVE

Ustavno sodišče je odpravilo določilo, ki je z nekaterimi pogoji omejevalo možnost, da bi vdove po starejših možeh prejemale pokojnino. Doslej je veljalo pravilo, da je morala žena, ki je poročila več kot 72 let starega moža, živeti z njim vsaj dve leti v zakonu, da bi lahko po njem prejemale pokojnino. Ustavno sodišče je ugotovilo, da določilo krši načela o enakopravnosti in o družini, zato je izjavilo, da je protiustavno in da se pokojnina po rajnem možu prejema, ne glede na trajanje zakona.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPĆINAH JE V LETU 1990 DOBRO GOSPODARILA

■ nadaljevanje s 4. strani

gi. Giuseppe Marangon — predsednik Deželne federacije kmečko-obrtnih hranilnic in posojilnic — pa je v pozdravnem nagovoru čestital vodstvu HPO za podjetnost, uspešnost in prizadevnost. Poudaril je tudi pomen skupnega dela v okviru deželne in vsedržavne federacije hranilnic in posojilnic, v katerih sodelujeta tudi Stevo Kosmač in Pavel Milič.

(s + r)

MAJSKA ŠTEVILKA RODNE GRUDE

■ nadaljevanje s 6. strani

da je 23% prisotnih pripravljeno vlagati v slovensko gospodarstvo.

Zadnja številka Rodne grude vsebuje še veliko člankov in zapisov o dogodkih doma in po svetu. Nekaj strani je, kot običajno, napisanih tudi v španščini in angleščini za tiste Slovence, ki slabo ali pa sploh ne obvladajo materinega jezika. Daljši članek je posvečen spominu akademske slikarke iz Argentine Bare Remec, ki je umrla 1. marca letos.

Odslej počiva doma

Posmrtno ostanke madžarskega primaša Josefa Mindszentyja so 3. t.m. pripeljali v domovino. Odslej počivajo v središču madžarskega katolicizma Esztergom, kakih 60 kilometrov severno od Budimpešte. Avstrija se je dan prej poslovila od madžarskega kardinala s slovesnim obredom v romarskem svetišču Maria Zell, približno sto kilometrov jugozahodno od Dunaja. Na tisoče ljudi med katerimi sta bila avstrijski predsednik Waldheim ter zunanji minister Mock, se je poklonilo spominu madžarskega kardinala, ki se je pogumno bojeval proti komunizmu in ateizmu. Slovesni obred je vodil štajerski nadškof Weber, ki je v svojem nagovoru označil Mindszentyja kot jamstvo za prihodnost Cerkve v Evropi.

Kardinala Mindszentyja so madžarske komunistične oblasti obsodile na dosmrtno ječo leta 1949, osvobojen pa je bil med vstajo leta 1956. Po posegu sovjetskih tankov, ki so zadušili vstajo, se je kardinal zatekel v ameriško veleposlaništvo v Budimpešti, kjer je ostal do leta 1971. Po dolgih pogajanjih med Madžarsko in Vatikanom je prišel pristanek za odhod v begunstvo v Avstrijo. Kardinal je umrl pred 15 leti.

—o—

Na rojstni hiši pokojnega tržaškega škofa Santina v Rovinju so v nedeljo, 5. t.m., odkrili spominsko ploščo, nato pa je bila v glavni cerkvi maša zadušnica. Darovala sta jo reški in senjski nadškof ter metropolit msgr. Pavlišič ter zadnji pokojnikov tajnik Malnati. Slovesnost so priredili predstavniki Skupnosti Italijanov iz Rovinja, begunskih organizacij v Italiji ter župan iz Rovinja.

Pest mu je padla ob telesu. Mrtve oči so mu nekaj časa strmele predse.

»Ali — ali je mrtev?«

»Še živi. Pa pravijo, da bo umrl. Toliko krvi.«

»Pa — kdo ga je?«

»Tine.«

»Kako več, da prav Tine?« ga je razdražilo.

»Pravijo, da ga je on,« je rekla plaho in ga strme gledala. »Morda ga tudi ni, si ni upala do konca trditi.

Nekaj časa sta molčala.

»Kje je Zalka?«

Sam ni vedel, kako da je prav po njej vprašal.

»Domov je šla.«

»In Tine?«

»Ne vem,« je skomizgnila. »Ga bodo že našli orožniki.«

Mohor se je nasmehnil njeni bojazni. Pa se je takoj zopet zresnil. Bal se je, da bi dekletu ujelo njegov nasmeh. Drugi mu lahko berejo občutke z obraza, le njemu so skrita vsa obličja.

Nagnil je glavo in nekaj trenutkov stal nepremičen. Nato je stopil na prag. Veter se je bil umiril. Od razbičane, premočene zemlje je vel hlad. Grmenje se je oddaljevalo. Iztegnil je roko; pršilo je le še v drob- nih, redkih kapljicah.

Stopil je na prosto.

»Mohor!« ga je poklicala Jerica.

Za hip mu je zastala noga. Glas dekleta mu je bil udaril v srce. Stresel se je in

trkljal je s palico po klancu. Mudilo se mu je.

20.

Zalka ni še spala. Napol slečena je sedela v temni kamrici na postelji, ni imela prižgane luči. Telo ji je bilo rahlo usločeno, roke so ji sklenjene počivale med kolena. Zdelo se je, da moli, a ni molila. S pogledom izpod čela je strmela v edino okno; skozi grmiče roženkravta in nageljnov je prodiralo le za spoznanje svetlobe.

Težko je bila dočakala trenuta, da je stopila iz Mlakarjeve hiše. Bila je vsa uničena, strta, razočarana nad življenjem. Čutnice so ji bile razdražene, da bi bila vpila in grizla okoli sebe. Tista hoja za možmi, ki so nosili ranjenca po klancu, ji je bila v muko. »Spodobilo bi se, da pogledava tja,« ji je rekel oče ob koritu, kjer so se ločile poti. Ona pa se je razburila. Ko je dospela domov, se je stisnila k peči, a oče je hodil po izbi in govoril, govoril. Zdelo se je, da ga peče zločin in vali od sebe rahlo senco sokrivde. Iz dna besed mu je gledala skrb zaradi denarja, ki mu ga je bil obljubil Slivar, a ga zdaj ne bo dobil. Zalka ga sprva ni poslušala, preveč je bila zatopljena v svoje misli in občutke. Ko so ji prve besede jasno prodrle v zavest, je ko divja planila pokonci. »Vi ste krivi, dà, dà; vi vsi ste krivi!« je zavreščala. »Zdaj pa že molčite o tem! Nič več ne maram slišati.« Oče je prepaden obstal sredi izbe. Četudi mu je iz dna zavesti nenehoma vstajalo neko očitjanje, so se mu hče-

rine besede vendarle zdele strašno krivične. Vzrojil bi bil nad njo, a je bila tako nenavadna, da se je je bal. Odšel je v podstrežje in z vzdihom legel na posteljo.

Zalka je ostala sama; vpihnila je luč in odšla v kamro.

Nenadoma je dvignila glavo. Zdelo se ji je, da je zaslišala korake pred hišo. Ni se motila. Nekdo je stopil do okna in potrkal na šipe.

Potrkalo je znova. To pot tako močno, da se je skoraj zdrobila šipa.

Obšel jo je tak strah, da jo je stisnilo za srce. Zavpila bi bila, a se je bala lastnega glasu. Prav tako si ni upala ostati tihe. Dvignila se je in stopila do okna.

»Kdo je?« je vprašala plaho.

Nič. Za oknom je stala temna postava, ki se ni ganila.

»Kdo je?« je ponovila ostreje, s prizvokom nestrpnosti.

»Jaz. Odpri!«

Ni bil Tinetov glas, ki ga je pričakovala. Oddahnila si je. Hkrati se je začudila. Odpirla je desno okenico.

»Ti si, Mohor?«

»Odpri vrata!« je rekel fant zamolklo, a hkrati trdo. »Tu ne morem govoriti.«

Dospel je do vrat, iztegnil roko predse in se je nehote dotaknil. Umaknil jo je tako naglo, kot da se je spekel. Zalka se je okrenila, odšla v izbo in sedla na klop k peči. Med stenami je ležala skoraj popolna tema, le v oknih se je rahlo svetlikalo.

(Dalje)